

Sygn. akt I CZ 96/15

POSTANOWIENIE

Dnia 17 grudnia 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Agnieszka Piotrowska (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Mirosław Bączyk

SSN Dariusz Dończyk

w sprawie z powództwa A. M.-M., M. S., E. L. i D. N.

przeciwko Skarbowi Państwa - Ministrowi [...]

o odszkodowanie,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 17 grudnia 2015 r.,

zażalenia powodów na postanowienie Sądu Apelacyjnego

z dnia 12 maja 2015 r.,

oddala zażalenie.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 12 maja 2015 roku Sąd Apelacyjny odrzucił apelację powodów A. M.-M., M. S., E. L. i D. N. wniesioną od wyroku Sądu Okręgowego wskazując, że postanowieniem z dnia 12 listopada 2014 roku referendarz zwolnił powodów od opłaty od apelacji w części wskazanej w sentencji, zaś dalej idący wniosek powodów oddalił. Odpis tego postanowienia został doręczony profesjonalnemu pełnomocnikowi powodów w dniu 18 listopada 2014 roku. Powód E. L. uiścił opłatę w zakresie wynikającym z postanowienia w dniu 8 stycznia 2015 roku, zaś pozostałe powódki w dniu 7 stycznia 2015 roku. Sąd Apelacyjny uznał, że termin do uiszczenia opłaty od apelacji upłynął w dniu 25 listopada 2014 roku (art.112 ust. 3 w związku z ust. 2 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, tekst jedn.: Dz.U.2014 r., poz.1025 dalej jako u.k.s.c.), stąd apelacja jako nieopłacona podlegała odrzuceniu na podstawie art. 370 w związku z art. 373 k.p.c.

W zażaleniu powodowie zarzucili naruszenie art. 370 k.p.c. w zw. z art. 373 k.p.c. poprzez niewłaściwe zastosowanie, a także naruszenie art. 112 ust. 3 u.k.s.c. poprzez niezasadne odrzucenie apelacji, jako nieopłaconej, mimo że opłata od apelacji została wniesiona w terminie zakreślonym w wezwaniu Sądu Okręgowego doręczonym zawodowemu pełnomocnikowi powodów w dniu 5 stycznia 2015 roku. Wnieśli o uchylenie zaskarżonego postanowienia w całości.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Art. 112 ust. 2 u.k.s.c. przewiduje, że jeżeli wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych zgłoszony przed upływem terminu do opłacenia pisma został prawomocnie oddalony, przewodniczący wzywa stronę do opłacenia złożonego pisma, na podstawie art. 130 k.p.c. Stosownie do art. 112 ust. 3 u.k.s.c. przepisu ust. 2 nie stosuje się, jeżeli pismo podlegające opłacie w wysokości stałej lub stosunkowej obliczonej od wskazanej przez stronę wartości przedmiotu sporu lub wartości przedmiotu zaskarżenia zostało wniesione przez adwokata, radcę prawnego lub rzecznika patentowego. W takim przypadku, jeżeli wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych złożony przed upływem terminu do opłacenia pisma został oddalony, tygodniowy termin do opłacenia pisma biegnie od dnia doręczenia stronie postanowienia, a gdy postanowienie zostało wydane na

posiedzeniu jawnym - od dnia jego ogłoszenia. Jeżeli jednak o zwolnieniu od kosztów sądowych orzekał sąd pierwszej instancji, a strona wniosła zażalenie w przepisany termin, termin do opłacenia pisma biegnie od dnia doręczenia stronie postanowienia oddalającego zażalenie, a jeżeli postanowienie sądu drugiej instancji zostało wydane na posiedzeniu jawnym - od dnia jego ogłoszenia.

Przytoczona regulacja znajduje zastosowanie także do pism zawierających środki odwoławcze, zarówno w przypadkach odmowy zwolnienia strony od kosztów sądowych w całości, jak i w części (por. uchwały Sądu Najwyższego z dnia 16 listopada 2012 r., III CZP 56/12, OSNC 2013, Nr 6, poz. 70 oraz z dnia 9 lutego 2012 r., III CZP 92/11, OSNC 2012, nr 7 - 8, poz. 87, postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 7 listopada 2013 r., V CZ 50/13, nie publ.; z dnia 3 lutego 2012 r., I CZ 172/11, OSNC ZD 2013, nr C, poz. 47; z dnia 9 listopada 2011 r., II CZ 88/11, niepubl. oraz z dnia 28 września 2011 r., I CZ 86/11, niepubl.).

Skoro cytowany art. 112 ust. 3 u.k.s.c. wyłącza wprost stosowanie art. 130 k.p.c., a więc obowiązek przewodniczącego wezwania strony reprezentowanej przez profesjonalnego pełnomocnika procesowego do uiszczenia opłaty od apelacji, na pełnomocniku zawodowym skarżącego spoczywa obowiązek samodzielnego obliczenia i uiszczenia opłaty od apelacji w terminie wskazanym w przytoczonym przepisie. Pozbawione podstawy prawnej działanie przewodniczącego sądu polegające na wezwaniu pełnomocnika powodów do uiszczenia opłaty od apelacji było bezskuteczne i nie miało wpływu na bieg terminu do uiszczenia tej opłaty; nie można w tej sytuacji przyjąć, jak twierdzą żalący, że uiszczenie opłaty w terminie tygodniowym od daty wezwania stanowiło usunięcie braku fiskalnego apelacji (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 9 lutego 2012 r., III CZP 92/11, OSNC 2012, nr 7-8, poz. 87, postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 9 listopada 2011 r., II CZ 88/11, niepubl. oraz z dnia 6 października 2011 r., V CZ 73/11, niepubl.).

W tym stanie rzeczy orzeczono jak w sentencji (art. 394¹ § 3 w zw. art. 398¹⁴ k.p.c.).